

her, thi det forekommer mig, at der, naar vi gaa til altfor store Udgifter, kan være nogen Fare for, at Nabostater, som ellers vilde lade os være i Fred, kunde nære nogen Betænkelighed ved at lade os være albeles upaaagtede, og i vanskelige Tider, naar Stormagterne muligen vilde gjøre Angreb paa hinanden, saa kunde der endyderligere ligge en Fare deri, at det kunde være af Betydning for en af dem at komme i Besiddelse af vor Magt, idet der da kunde opstaa en Kassestrid imellem Stormagterne om, hvem der først kunde tvinge os til at tage Parti for sig. Dette er en Fare, som jeg syntes vi skulde tage med i Beregning. Naar der i Regjeringens Forslag er foreslaaet et Fort i Dresund, saa ser jeg deri en Paabegyndelse til en Plan af Kjøbenhavns Befæstning endog fra Landstiden. Dette er vel ikke udrykkelig udtalt af Regjeringen, men jeg kan dog ikke se rettere, end at det absolut maa være Hensigten, og gaa vi først til Bygningen af et fast Fort i Sundet, saa vil Konsekvensen deraf efter min Mening blive den, at vi maa fortsætte, hvad der engang er paa begyndt, thi ellers vil Hensigten med den Plan, efter hvilken man bygger, ikke blive opnaaet. Men naar det ser saa farligt ud for Danmarks Bestaaen, kan jeg neppe forstaa, at der kan være den Betyrrelse tilstede ved Paabegyndelsen af saadanne Forter, naar de først kunne gjøres færdige og kunne yde nogen Modstand endog saa først efter mange Mars Forsløb. Jeg kan ikke skjønne rettere, end at de flydende Forter, som i det foreliggende Lovforslag ere foreslaaede, og som hovedsagelig her i Salen have mødt en afgjort Modstand, idet der væsentlig er bleven argumenteret mod dem, ikke for tjene en saadan Behandling og et saa ilde Dindømme, som de have mødt her. Det er sagt af flere og navnlig af Krigs- og Marineministeren, at de ere nye og uprøvede. Jeg kan ikke optræde som nogen virkelig Laalsmand for saadanne Forter; thi jeg er som bekjendt ikke sagkyndig; men jeg synes at kunne forstaa, at naar et Fort, der bespandsres saaledes, som det for Tiden anses tilstrækkeligt og som har to svære Kanoner, kan bygges for det Beløb, som her er nævnt: 2,300,000 Kr., saa vilde vi for det Beløb, som er anslaaet til et Fort paa Middgrundten, kunne anskaffe os godt og vel 5 saadanne Forter, som her ere nævnte. Desuden er der et vigtigt Moment til Fordel for disse Forter, som maa tages i Betragtning, nemlig at de kunne bygges paa meget kort Tid og kunne gjøres anvendelige mod en Fare, som kan være i Vente, hvorimod et fast Fort skulde være ventet efter, til det blev færdigt. En anden Fordel ved disse Forter er den, at de ere transportable og kunne henflyttes paa de Punkter, som kunne anses for de mest farlige, og altsaa mest heldige for Fjenden til Besættelse. Sjællands Ryster ere af en saadan Beskaffenhed, at vort Forsvar ikke godt kan koncentrerres paa noget bestemt Punkt, idet man ikke godt kan beregne, paa

hvad Punkt den fjendtlige Armee vil forsøge Landgang. Jeg mener derfor, at det var godt, om vi kunde gjøre en Landgangsarmee en kraftig Modstand, og jeg tror, at en Modstand, ydet fra saadanne Forter, kunde siges at være kraftig. Jeg skulde saaledes meget ønske, at der i det Mindste blev gjort et virkelig Forsøg med Hensyn til Bygningen af flige Forter, saa at man kunde komme til Bished, om de i Virkeligheden ere saa ubrugelige som der fra enkelte Sider er gjort gjældende. Jeg maa samtidigt dermed bestemt hævde, at naar der er talt saa meget om, at de Beløb, som her forlanges bevilgede gennem denne Lov, skulde afholdes dels af Reservesonden, dels af Beholdningen i Statskassen, da kan jeg paa ingen Maade give en saadan Tanke mit Bifald. Det forekommer mig saa naturligt, at det lige over for saa overordentlige Foranstaltninger som dem, om hvilke der her er Tale, ikke kan gaa an at belaste Efterfølgten med Udgifter, som vi nu for Diebliffet finde rigtige, men som den Slægt, der kommer efter os, maaftede kunde finde meget uheldige og urigtige, og at de saa skulde betale det, som vi bestemte. Finde vi, at de Foranstaltninger, om hvilke der her er Tale, ere rigtige, saa bør vi ogsaa bære Følgerne deraf, saa bør vi betale; thi tage vi de Midler, som ere opfarede, og benytte hertil, vil Følgen blive, at de Midler, som der er faare Trang til til andre Foretagender, til vor sociale Udvikling og til Videnskabernes Fremme og meget andet, ville være borte, og disse Foretagender altsaa vilde blive standsede. Jeg maa altsaa bestemt hævde, at til overordentlige Udgifter maa vi ogsaa have overordentlige Indtægter, og jeg finder det ogsaa naturligt, at vi knytte de Bestemmelser saa nye sammen, at naar Lovforslaget til de overordentlige Foranstaltninger skal nyde Fremme, skulde de Foranstaltninger, som indeholdes i § 2, samtidigt ogsaa nyde Fremme. Jeg kan for at gjentage mit Standpunkt, absolut ikke være med til at fremme Noget, der ligner Kjøbenhavns Befæstning, lige saa lidt, som jeg kan være med til at sige Ja til det, her er foreslaaet ifølge det Lovforslag, som er kommet fra Folkethinget, med mindre Pengene, som skulle dække de forlangte Udgifter, afholdes gennem de Bestemmelser, som indeholdes i § 2.

Krigs- og Marineministeren (Saffner): De stærkeste Udtalelser mod det foreliggende Lovforslag, som jeg har hørt fremført saavel i det andet Thing som i dette, ere uengetelig fremkomne idag fra det ærede 2det kongevalgte Medlem (Andræ), de ere tillige de farligste Udtalelser, der ere fremkomne; thi vel vilde de ikke overalt finde Gjensklang, langtfra, men hos en stor Del her i Landet vilde de kunne udvøve betydelig Indflydelse, og jeg frygter for, svække den Tver og den Lyft, der har vrist sig for, at der træffes overordentlige Foranstaltninger til Forsvarsvæsenets Fremme,